

A Study of Pronunciation Problems of Words with the 'ér' Sound (儿化韵) in Mandarin Chinese among students majoring in Business Chinese at the Faculty of Arts, Dhurakij Pundit University

Naphon Mounngam

Faculty of Arts, Dhurakij Pundit University

Abstract

This research aims to 1) investigate pronunciation problems related to words containing the “ér” (儿化韵) sound in Mandarin Chinese among students in the Business Chinese Program, Faculty of Arts, Dhurakij Pundit University; specifically, it focused on (1.1) the characteristics of pronunciation across learner groups, (1.2) the types of pronunciation errors, and (1.3) the levels of pronunciation errors among different proficiency levels; and 2) propose approaches for correcting these pronunciation errors. The sample consisted of 60 first- to fourth-year students, selected through multi-stage sampling. Research instruments included a vocabulary reading test and an evaluation form assessing pronunciation characteristics and error levels. Data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The findings revealed that pronunciation errors involving the “ér” sound were present across all proficiency levels, occurring in 100% of beginner learners, 75.08% of intermediate learners, and 56.83% of advanced learners. Six types of pronunciation errors were identified across the groups, with each type accounting for no more than 25% of total errors. The highest levels of errors were found among beginner and intermediate learners, with mean scores of 5.00 and 4.67, respectively. Proposed solutions for addressing these pronunciation errors focus on improvements related to learners, instructors, and instructional materials.

Keywords: Business Chinese Students, Mandarin, Words with The “ér” Sound (儿化韵)

How to cite

Mounngam, N. (2026). A Study on the Pronunciation Problems of Words with the 'ér' Sound (儿化韵) in Mandarin Chinese among Business Chinese Major Students at the Faculty of Arts, Dhurakij Pundit University. *Research and Development Journal Suan Sunandha Rajabhat University*, 18(1), 43–57. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/irdssru/article/view/285630> (In Thai)

การศึกษาปัญหาการออกเสียงคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” (儿化韵) ในภาษาจีนกลางของนักศึกษาหลักสูตรภาษาจีนธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ณพล ม่วงงาม

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาปัญหาการออกเสียงคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” (儿化韵) ในภาษาจีนกลางของนักศึกษาหลักสูตรภาษาจีนธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต คือ 1.1) ลักษณะการออกเสียงแต่ละลักษณะและแต่ละกลุ่มผู้เรียน 1.2) ความผิดพลาดของการออกเสียงแต่ละประเภท 1.3) ระดับความผิดพลาดของการออกเสียงแต่ละกลุ่มผู้เรียน 2. เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขความผิดพลาดในการออกเสียงคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาหลักสูตรภาษาจีนธุรกิจ ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 60 คน เลือกโดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบทดสอบการอ่านคำศัพท์ แบบประเมินลักษณะและระดับความผิดพลาด สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ลักษณะความผิดพลาดในการออกเสียงคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “er” มีดังนี้ 1.1) ลักษณะความผิดพลาดในการออกเสียง คือกลุ่มระดับต้นคิดเป็นร้อยละ 100 ระดับกลางคิดเป็นร้อยละ 75.08 และระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 56.83 1.2) ความผิดพลาดในการออกเสียงคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” ทั้ง 6 ประเภท ภาพรวมแต่ละประเภทไม่เกินร้อยละ 25 1.3) กลุ่มระดับต้นและระดับกลางมีความผิดพลาดในการออกเสียง มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 5.00 และ 4.67 2) ข้อเสนอแนะทางแก้ไขความผิดพลาดในการออกเสียง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้สอน และตำราเรียน

คำสำคัญ: นักศึกษาหลักสูตรภาษาจีนธุรกิจ, ภาษาจีนกลาง, คำที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” (儿化韵)

บทนำ

ภาษาจีนกลางเป็นภาษาที่มีลักษณะเฉพาะทางด้านเสียงวรรณยุกต์และระบบเสียงที่ซับซ้อน หนึ่งในลักษณะเสียงเฉพาะของภาษาจีนกลางคือคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” (儿化韵) โดยคำนี้มีที่มาจากภาษาจีนและอาจได้รับอิทธิพลจากภาษาถิ่น เช่น ภาษาตระกูลอัลไต (Altaic Language) จนทำให้เกิดพยางค์ที่มีเสียง“er” (Mao, 2008) คำออกเสียงเออร์ “ér” (儿化音词) มักพบบ่อยในภาษาพูดภาษาจีนสำเนียงท้องถิ่นโดยเฉพาะบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย (东北方言) และภาษาจีนสำเนียงท้องถิ่นของปักกิ่ง (北京话) โดยส่วนใหญ่มักพบในภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียนและนิยมใช้ทั่วไปในประเทศไทย (Lu, 2011; Jin, & Liu, 2011)

การออกเสียงเออร์ “ér” ในภาษาจีนกลาง แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ 1) “er” ที่เป็นคำพยางค์เดียว ไม่ผสมกับพยัญชนะ สามารถผันเสียงวรรณยุกต์ได้ เช่น 二 (èr)、儿 (ér)、耳 (ěr) เป็นต้น 2) “er” ทำหน้าที่เป็นคำปัจจัย (后缀 Suffix) จำเป็นต้องอ่านออกเสียงเต็มพยางค์ เช่น 女儿 (nǚ ér)、孤儿 (gū ér)、幼儿 (yòu ér) 3) “er” ทำหน้าที่ผสม (儿化) กับเสียงสระของคำและออก

เสียงรวบเป็นพยางค์เดียวกัน โดยขณะออกเสียงมีการม้วนลิ้นขึ้นและแทรกเสียง r-coloring หรือ “er” (ถอดเสียงใน IPA เป็น [ɐ]) หลังเสียงพยางค์สระของคำนั้น ๆ ทำให้ปลายเสียงของสระในพยางค์นั้นมีการเปลี่ยนเสียงจากเดิม ซึ่งลักษณะการออกเสียงและระดับของเสียง “er” นั้นจะขึ้นอยู่กับลักษณะของเสียงสระตัวที่ผานนั้น ๆ การผานเสียงเออร์ “ér” จะผานเฉพาะเพียงหางสระ (韵尾) กลางสระ (韵腹) หรือหัวสระ (韵头) โดยที่เสียงพยัญชนะไม่มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะการออกเสียงเช่นนี้เรียกว่า “儿化韵” (Retroflex final) (Huang & Liao, 2007) ในรูปแบบการเขียนจะเติมอักษร “儿” หลังคำที่มีการผานกับเสียงสระ “er” และในระบบสัทอักษรจีนมีการแทนพยางค์เสียงประเภทนี้ด้วยอักษร “r” เติมหลังสระตัวนั้น ๆ ทั้งในคำพยางค์เดียวและคำหลายพยางค์ เช่น “劲儿 jìn r”, “画儿 huà r”, “饭馆儿 fànguǎn r” เป็นต้น สำหรับผู้เรียนภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศหรือผู้ที่เรียนภาษาจีนเป็นภาษาที่สอง โดยเฉพาะนักศึกษาชาวไทย ปัญหาด้านการออกเสียงคำที่ผานกับเสียงเออร์ “ér” (儿化韵) ถือเป็นหนึ่งในอุปสรรคสำคัญในการฝึกฝนการออกเสียง เนื่องจากลักษณะเสียงนี้ไม่มีอยู่ในระบบเสียงของภาษาไทย (Ding, 2016)

สำหรับผู้เรียนชาวไทยมักได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาแม่ในการถ่ายโอนทางลบต่อการออกเสียงในภาษาจีน ด้วยเหตุนี้ขณะที่ผู้เรียนออกเสียงคำศัพท์ภาษาจีนมักเกิดข้อผิดพลาดคือ การออกเสียงผิดหรือการออกเสียงคำศัพท์จีนแต่กลายเป็นสำเนียงไทย ซึ่งมักก่อให้เกิดความผิดพลาดและคลาดเคลื่อนของความหมายที่ผู้พูดต้องการสื่อสารอยู่บ่อยครั้ง (Kong, 2012) ผู้วิจัยในฐานะผู้จัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษา พบว่า นักศึกษาที่เรียนหลักสูตรภาษาจีนธุรกิจ ยังมีปัญหาในการออกเสียงคำที่ผานกับเสียงเออร์ “ér” ทั้งในด้านการออกเสียงผิดรูปแบบ ความไม่มั่นใจ และการไม่เข้าใจความหมายของการใช้เสียงดังกล่าว จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาลักษณะและระดับความผิดพลาดในการออกเสียงคำที่ผานกับเสียงเออร์ “ér” ของนักศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขที่สามารถช่วยพัฒนาการออกเสียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในกลุ่มนักศึกษาหลักสูตรภาษาจีนธุรกิจ อันจะเป็นประโยชน์ต่อทั้งผู้เรียน ผู้สอน และการพัฒนาหลักสูตรในอนาคต

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยหลายเรื่องที่เกี่ยวข้อง เช่น Chen & Li (2008) ศึกษาการเปรียบเทียบระบบเสียงของภาษาจีนและภาษาไทยในด้านสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ โดยสรุปความเหมือน ความคล้าย และความแตกต่างของทั้งสองภาษา พร้อมวิเคราะห์เบื้องต้นเกี่ยวกับปรากฏการณ์ “การเกิดฟอสซิลในระบบเสียง” (Fossilization in Pronunciation) ซึ่งเป็นข้อผิดพลาดทางการออกเสียงที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ และฝังแน่นในกระบวนการเรียนรู้ภาษาจีนของผู้เรียนชาวไทย (Huang & Liao, 2007) กล่าวในตำรา 《现代汉语》ว่า คำที่ผานกับเสียงเออร์ “ér” ในภาษาจีนนั้นมิใช่เป็นเพียงปรากฏการณ์ด้านการออกเสียงเท่านั้น แต่มีความเกี่ยวข้องกับความหมายคำศัพท์ ไวยากรณ์ ด้านสุนทรียศาสตร์และด้านวิทยาศาสตร์

การศึกษาการออกเสียงคำศัพท์ที่ผานกับเสียงเออร์ “ér” (Jin & Liu, 2011) แบ่งกฎเกณฑ์และจำแนกประเภทคำที่ผานกับเสียงเออร์ “ér” ได้ 6 ประเภทดังนี้ 1) พยางค์นั้นมีสระ a o e u เมื่อผานกับเสียงเออร์ “ér” แล้วสระจะไม่เปลี่ยนเสียง ขณะออกเสียงให้ม้วนลิ้นขึ้น 2) พยางค์นั้นเป็นสระ i ü เมื่อผานกับเสียงเออร์ “ér” แล้วให้คงเสียง i ü เดิม แต่เพิ่มเสียง [ɐ] 3) พยางค์นั้นมีสระประสมที่ลงท้ายด้วยสระ i เมื่อผานกับเสียงเออร์ “ér” ให้เปลี่ยนเสียงสระ i เป็นเสียง [ɐ] 4) พยางค์ที่ออกเสียง zhi chi shi zi ci si เสียงสระ -i เมื่อผานกับเสียงเออร์ “ér” ให้เปลี่ยนเสียงสระ -i เป็นเสียง [ɐ] 5) พยางค์ที่ลงท้ายด้วย n เมื่อผานกับเสียงเออร์ “ér” ให้ละ n ทิ้ง แล้วม้วนลิ้นหลังสระตัวนั้น 6) พยางค์ที่ลงท้ายด้วย ng เมื่อผานกับเสียงเออร์ “ér” ให้ละ ng ทิ้ง เน้นเสียงนาสิกที่สระนั้นและม้วนลิ้น

Ding (2016) ได้จำแนกหลักการของการผสมกับเสียงเออร์ “ér” ออกเป็น 4 ประเภท 1) การจำแนกความหมายของคำ (区别词义) 2) การจำแนกชนิดของคำ (区别词性) 3) การแสดงออกว่าสิ่งเหล่านั้นมีรูปร่างขนาดเล็ก บาง แคบ เบา เป็นต้น (表示细小、轻微形状或性质) 4) การเน้นอารมณ์ความรู้สึก น้ำเสียงของผู้พูด เช่น ความรักใคร่ ความสนิทใกล้ชิด เป็นต้น (附加喜爱、亲切、遗憾等的感情色彩和语气)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกเสียงผิดพลาดคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” ของนักศึกษาที่เรียนภาษาจีนเป็นภาษาที่สองดังที่ (Meng, 2014) กล่าวว่า 1) การออกเสียงคำศัพท์ที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” มีความซับซ้อนและยาก ทำให้ผู้เรียนสนใจที่จะหลีกเลี่ยงการออกเสียงดังกล่าว 2) ปัญหาด้านเอกสารตำราเรียนมีความไม่เสถียร เช่น บางตำราในคำศัพท์บางคำมีการเติมเสียงเออร์ “ér” แต่บางตำราไม่มี หรือบางตำราหรือตำราเดียวกันบางบทเรียนเติมบางบทเรียนไม่เติม สอดคล้องกับ (Liang, 2009; Xu, 2005) ได้วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาในด้านการเรียนการสอนพยางค์ที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” ไว้ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านจำนวนคำศัพท์ที่มีการใช้เสียงเออร์ “er” พยางค์ไม่แน่ชัด 2) ปัจจัยด้านตำราเรียน 3) ปัจจัยด้านผู้สอนและผู้เรียน

การศึกษาปัญหาด้านความผิดพลาดในการออกเสียงเออร์ (儿化韵) ในภาษาจีน (Fang, 2017) กล่าวว่า การออกเสียงสระม้วนลิ้น “er” ไม่มีในภาษาไทย คำที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” นับว่าเป็นปรากฏการณ์พิเศษอย่างหนึ่งในด้านการเปลี่ยนเสียงของระบบเสียงภาษาจีนกลาง ซึ่งมีความยากและมีกฎเกณฑ์ วิธีการออกเสียงที่ค่อนข้างซับซ้อน โดยในภาษาจีนสำเนียงปักกิ่ง (北京话) มีคำศัพท์จำนวนมากจัดอยู่ในประเภทผสมกับเสียงเออร์ “er” หรือไม่ก็ได้ (可加可不加) (Dong, 2010) ทั้งนี้จึงสร้างความสับสนให้กับผู้เรียนภาษาจีนในการออกเสียงคำดังกล่าว และ (Song, 2018) ได้ศึกษาเรื่อง A Study on the Acquisition of Rhyme in Primary Schools in Thailand พบว่า 1) นักเรียนชาวไทยส่วนใหญ่มักได้รับอิทธิพลทางภาษาแม่ในการออกเสียง ขณะที่ออกเสียงคำศัพท์ที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” มักคุ้นชินกับการลากเสียงยาวตามลักษณะเสียงยาวในภาษาไทย ทำให้ลักษณะการออกเสียงแตกต่างกับเจ้าของภาษาอย่างชัดเจน 2) ลักษณะรูปปาก ตำแหน่งในการม้วนลิ้นของนักเรียนชาวไทยมีลักษณะที่ผิด ทำให้ลักษณะเสียงพูดดูแข็ง ไม่ค่อยเป็นธรรมชาติเท่าที่ควร ดังที่ (Lin & Wang, 1992) กล่าวถึง ปัญหาการออกเสียง 儿化 (Erhua) ในเชิงสรีรศาสตร์ (Articulatory Phonetics) เกิดจากความซับซ้อนของ 2 กลไกหลัก คือ 1. กลไกการม้วนลิ้น (Retroflexion) ปลายลิ้นต้องยกขึ้นและม้วนไปทางเพดานแข็ง (Hard Palate) โดยไม่สัมผัสเพดาน พร้อมกับหดโคนลิ้น (Retraction) เพื่อสร้างโพรงเสียง 2. กระบวนการปรับเปลี่ยนรูปสระ (Vowel Modification) ในการออกเสียง Erhua เสียงสระเดิมมักจะถูก “กลืน” หรือ “ตัดทิ้ง” เพื่อเชื่อมกับเสียงม้วนลิ้น ดังตัวอย่าง

การตัดพยัญชนะท้าย 玩儿 (wán --- wár) ต้องละทิ้ง การกักลมที่ปุ่มเหงือก (เสียง -n) แล้วม้วนลิ้นทันที หากไม่ตัดจะกลายเป็นเสียงลากยาว

การตัดสระท้าย 小猫儿 (xiǎomāo --- xiǎomār) ต้องตัด เสียงสระประสมตัวหลัง (-o) ออก แล้วม้วนลิ้นที่สระหลัก (-a) แทน

การลดระดับลิ้น 鸡儿 (jī --- jīr) สระเสียงสูง (i) ต้องลดระดับลิ้นลงมาอยู่ที่ระดับกลางก่อน จึงจะม้วนลิ้นได้สะดวก

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าการออกเสียงในภาษาจีนกลาง โดยเฉพาะเสียงเออร์ (儿化音) เป็นองค์ประกอบสำคัญในการสื่อสารที่ถูกต้องและชัดเจน ซึ่งผู้เรียนชาวไทยมักประสบปัญหาในการออกเสียงเนื่องจากอิทธิพลของภาษาแม่ และความแตกต่างของระบบเสียงระหว่างภาษาไทยและภาษาจีน การขาดความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการผสมเสียงเออร์ “ér” ทั้งในเชิงสรีรศาสตร์และ

การใช้จริงในบริบทของภาษาพูด การศึกษาก่อนหน้านี้ยังชี้ให้เห็นว่าความผิดพลาดในการออกเสียงอาจก่อให้เกิดอุปสรรคและความคลาดเคลื่อนทางการสื่อสาร อีกทั้งความมั่นใจในการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารของผู้เรียนอีกด้วย

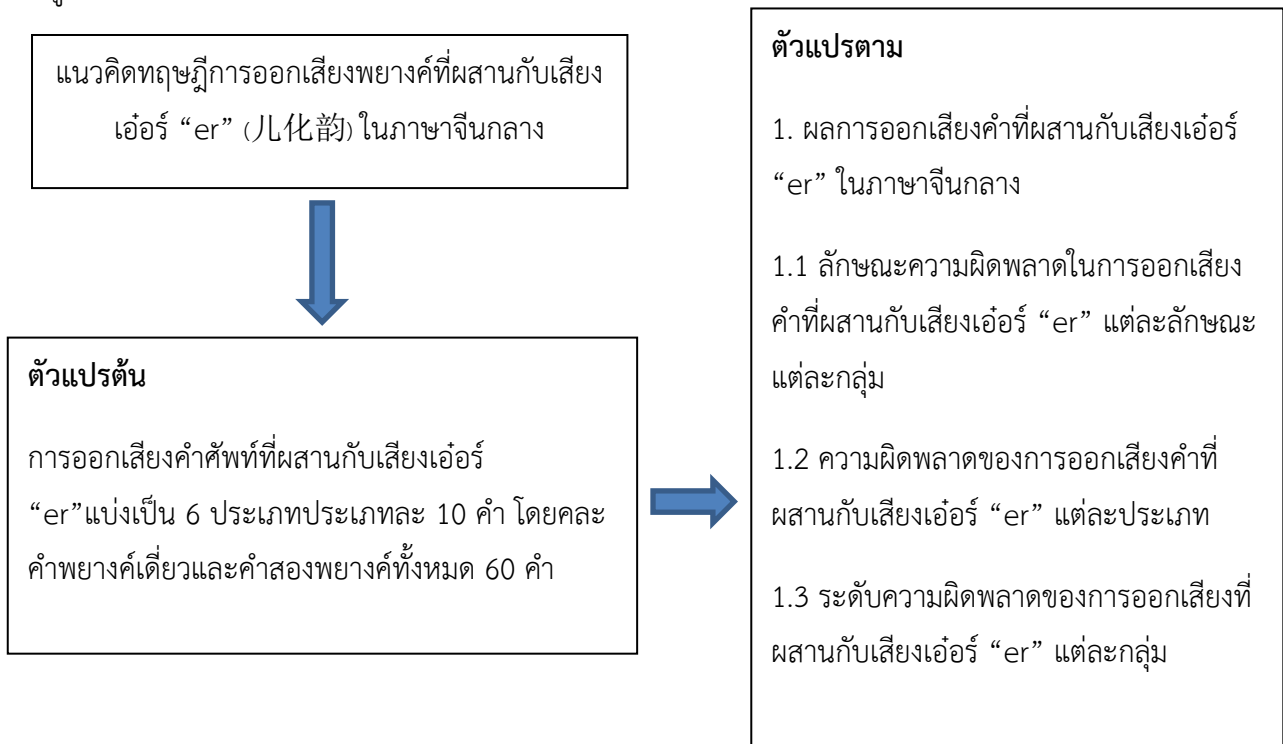
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการออกเสียงคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “er” ในภาษาจีนกลางของนักศึกษาหลักสูตรภาษาจีนธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ ดังนี้
 - 1.1. ลักษณะการออกเสียงคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “er” แต่ละลักษณะ แต่ละกลุ่ม
 - 1.2 ความผิดพลาดของการออกเสียงคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “er” แต่ละประเภท
 - 1.3 ระดับความผิดพลาดของการออกเสียงที่ผสมกับเสียงเออร์ “er” แต่ละกลุ่ม
2. เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขความผิดพลาดในการออกเสียงคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “er” ในภาษาจีนกลางของนักศึกษาหลักสูตรภาษาจีนธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ

ระเบียบวิธีวิจัย

1. สมมติฐาน

- 1.1 ลักษณะการออกเสียงคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “er” แต่ละลักษณะของนักศึกษาแต่ละกลุ่ม มีความผิดพลาดไม่เกินร้อยละ 35
- 1.2 นักศึกษาแต่ละระดับมีความผิดพลาดของการออกเสียงคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “er” แต่ละประเภทไม่เกินร้อยละ 25
- 1.3 ความผิดพลาดของการออกเสียงคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “er” ของนักศึกษาในแต่ละระดับอยู่ในระดับมาก

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรภาษาจีนธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 202 คน แบ่งเป็น นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 69 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 52 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 46 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 35 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาหลักสูตรภาษาจีนธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 60 คน คัดเลือกโดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) และแบ่งตามระดับความสามารถทางภาษาจีน (HSK) เป็น 3 กลุ่ม (ระดับต้น กลาง สูง) กลุ่มละ 20 คน โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากนักศึกษาที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัย ดังนี้

2.2.1 กลุ่มผู้เรียนระดับต้น ได้แก่ นักศึกษาผู้ที่มีคะแนน HSK อยู่ในเกณฑ์ระดับ 1 – 2 สอบผ่าน 120 คะแนนขึ้นไป

2.2.2 กลุ่มผู้เรียนระดับกลาง ได้แก่ นักศึกษาผู้ที่มีคะแนน HSK อยู่ในเกณฑ์ระดับ 3-4 สอบผ่าน 180 คะแนนขึ้นไป

2.2.3 กลุ่มผู้เรียนระดับสูง ได้แก่ นักศึกษาผู้ที่มีคะแนน HSK อยู่ในเกณฑ์ระดับ 4 และมีคะแนนเกิน 200 ขึ้นไป

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบทดสอบการออกเสียงคำศัพท์ที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” โดยแบ่งเป็น 6 ประเภท ประเภทละ 10 คำ โดยคละคำพยางค์เดียวและคำสองพยางค์ทั้งหมด 60 คำ แบบทดสอบนี้สร้างโดยอ้างอิงจากหลักการเปลี่ยนเสียงคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” (儿化韵的变读规律) ผู้วิจัยใช้หลักการจำแนกตามประเภทตามการออกเสียงสระท้าย韵母 (finals) ตามหลักสัทศาสตร์จีน 《汉语音韵学导论》 (Luo, 1949) และ 《现代汉语》 (Huang & Liao, 2007)

การเลือกคำศัพท์ที่ใช้ในแบบทดสอบ เนื่องจากคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” ในภาษาจีนกลางมีความหลากหลายและซับซ้อน อีกทั้งบางคำยังเป็นคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “er” หรือไม่ก็ได้ (可加可不加) ขึ้นอยู่กับบริบทของตัวภาษาและภาษาท้องถิ่น เพื่อให้ไม่สับสนหรือปะปนกับคำศัพท์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้เลือกคำศัพท์ภาษาจีนที่เติมเสียงเออร์ “ér” ในภาษาจีนกลางที่พบได้บ่อยจากตำราหรือในหนังสือ จากตารางคำศัพท์ (普通话儿化词汇表) ภายในคู่มือการทดสอบระดับภาษาจีนกลาง 《普通话水平测试指导用书》 ที่ประกาศใช้โดยคณะกรรมการการทำงานด้านภาษาและอักษรแห่งกรุงปักกิ่ง ปี 2548 (Beijing Municipal Language and Character Work Committee, 2005) และจากคำศัพท์ในพจนานุกรมภาษาจีนยุคใหม่ ฉบับปี 1973 《现代汉语词典》 (Chinese Language Institute, 1973) ซึ่งในแบบทดสอบการออกเสียงคำศัพท์คำที่ผสมกับเสียงเออร์ “er” จะมีการใช้สัทอักษรจีน (Pinyin) ช่วยกำกับการออกเสียง และเพื่อใช้ประเมินข้อผิดพลาดในการออกเสียงคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” ของผู้เข้าทดสอบ ดังนี้

ประเภทที่ 1 คือคำศัพท์ที่พยางค์เสียงเป็นสระหรือลงท้ายสระ a o e u ได้แก่ 那儿nàr 这儿zhèr 狗儿gǒur 兔儿tùr 牛儿niúr 枣儿zǎor 条儿tiáor 芽儿yár 头儿tóur 花儿huār

ประเภทที่ 2 คือคำศัพท์ที่พยางค์เสียงเป็นสระ i และ ü ได้แก่ 皮儿pír 鸡儿jīr 气儿qìr 鼻儿bíer 底儿dǐr 驴儿lǘr 趣儿qùr 蚰蚰儿yǒur 鱼儿yúr 曲儿qǔr

ประเภทที่ 3 คือคำศัพท์ที่พยางค์เสียงเป็นสระ ai uai -ei -ui ได้แก่ 锅盖儿guōgàir 碗筷儿wǎnkùàir 晚辈儿wǎnbèir 一块儿yíkuàir 鸡腿儿jītuǐr 鞋带儿xié dài r 刀背儿dāobèir 跑腿儿pǎotuǐr 零碎儿língsuìr 小菜儿xiǎocài r

ประเภทที่ 4 คือคำศัพท์ที่พยางค์ออกเสียงสระ -i ได้แก่ 字儿zìr 词儿cír 丝儿sīr 侄儿zhír 瓜子儿guāzīr 事儿shìr 刺儿cìr 籽儿zǐr 汁儿zhīr 锯齿儿jùchīr

ประเภทที่ 5 คือคำศัพท์ที่พยางค์ออกเสียงนาสิกหน้า an uan en ian -üan in ün ได้แก่ 棍儿gùnr 玩儿wánr 门儿ménr 脸蛋儿liǎndàn 鼻尖儿bíjiānr 花园儿huāyuánr 费劲儿fèijìn 短裙儿duǎnqún 春联儿chūnlián 破烂儿pòlàn

ประเภทที่ 6 คือคำศัพท์ที่พยางค์ออกเสียงนาสิกหลัง ang uang ing ong iang eng ueng iong ได้แก่ 帮忙儿bāngmáng 蛋黄儿dànhuáng 花瓶儿huāpíng 小虫儿xiǎochóng 唱腔儿chàngqiāng 小凳儿xiǎodèng 瓮儿wèng 小熊儿xiǎoxióng 抽空儿chōukòng 门缝儿ménfèng

แบบทดสอบข้างต้นนี้ผู้วิจัยได้เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาจีนที่เป็นอาจารย์ชาวไทยและอาจารย์ชาวจีนเจ้าของภาษา จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเพื่อนำไปใช้จริง การตรวจสอบมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 3 ระดับ คือสอดคล้อง ไม่แน่ใจ และไม่สอดคล้อง จากนั้นหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) (Rovinelli & Hambleton, 1977) ซึ่งเครื่องมือทั้งหมดมีค่า IOC เท่ากับ 0.88 - 1.00 สามารถนำไปใช้ในการทดสอบได้ และผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบชุดนี้ไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มผู้เรียนในทั้ง 3 ระดับ ระดับละ 15 คน ซึ่งเป็นคนละกลุ่มกับกลุ่มทดลอง แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ (Cronbach, 1990) เท่ากับ 0.982 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูง

3.2 แบบประเมินลักษณะการออกเสียงคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” และระดับความผิดพลาดของการออกเสียงคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “er”

แบบประเมินนี้ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์การประเมินโดยรวมรวมลักษณะข้อผิดพลาดของการออกเสียงคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” ของผู้เรียนภาษาจีนในฐานะภาษาที่สอง จำนวน 1 ชุด แบ่งเป็น 2 ส่วน โดยส่วนที่ 1 เป็นการประเมินลักษณะความผิดพลาด แบ่งเป็น 7 ลักษณะ ประกอบด้วย 5 ลักษณะที่ผิดพลาดเป็นไปในทางลบ 2 ลักษณะเป็นไปในทางบวก และส่วนที่ 2 เป็นการประเมินระดับความผิดพลาดในการออกเสียงที่ผสมกับเสียงเออร์ “er” โดยแบ่งระดับความผิดพลาดออกเป็น 5 ระดับ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1967) ผู้วิจัยได้เสนอแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาจีนที่เป็นอาจารย์ชาวไทยและเจ้าของภาษา จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ประเมินชุดเดียวกันกับแบบทดสอบ พิจารณาความสอดคล้องและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเพื่อนำไปใช้จริง การตรวจสอบดังกล่าวมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 3 ระดับ คือสอดคล้อง ไม่แน่ใจ และไม่สอดคล้อง จากนั้นหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) (Rovinelli & Hambleton, 1977) ซึ่งเครื่องมือทั้งหมดมีค่า IOC เท่ากับ 0.88 - 1.00 สามารถนำไปใช้ได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้จะเริ่มดำเนินการเก็บข้อมูลในภาคการศึกษาที่ 2/2567 ระหว่างวันที่ 1 มีนาคมถึง 31 พฤษภาคม 2568 โดยนัดหมายกับกลุ่มตัวอย่างทำการทดสอบการออกเสียงหลังเลิกเรียน วันละ 1 กลุ่ม กลุ่มละ 20 คน ใช้เวลาทดสอบประมาณ 20 นาทีต่อกลุ่ม

ในการทดลองทุกครั้ง ผู้วิจัยแจกแบบทดสอบให้ผู้เข้าร่วมทำความเข้าใจประมาณ 5 นาที จากนั้นให้ผู้ทดสอบอ่านออกเสียงคำศัพท์ที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” การแบ่งประเภทตามการออกเสียงของกลุ่มสระ 6 ประเภท ประเภทละ 10 คำ รวมทั้งหมด 60 คำ โดยผู้เข้าทดสอบจะอ่านครบทั้ง 6 ประเภท ในการทดสอบแต่ละครั้งผู้วิจัยใช้แอปพลิเคชันบันทึกเสียง (Voice Memos) เพื่อบันทึกเสียงของกลุ่มตัวอย่างและนำมาวิเคราะห์ลักษณะและระดับความผิดพลาดในการออกเสียงเออร์ “ér” เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตาม

มาตรฐานสูงสุด ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาจีนเจ้าของภาษา 3 ท่าน ซึ่งมีผลการสอบวัดระดับภาษาจีนกลาง (国家普通话水平测试) (A2) คะแนน 87 ขึ้นไป (二级甲等) ทำการประเมินและวิเคราะห์การออกเสียงคำศัพท์จากไฟล์เสียงบันทึก หลังจากประเมินเสร็จ ผู้วิจัยรวบรวมผลและตรวจสอบข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ก่อนนำมาประมวลผลทางสถิติ นำเสนอผล และการอภิปราย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ลักษณะการออกเสียงคำที่พ้องกับเสียงเออร์ “ér” แต่ละลักษณะ แต่ละกลุ่ม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา หาค่าความถี่และร้อยละ

5.2 วิเคราะห์ความผิดพลาดของการออกเสียงคำที่พ้องกับเสียงเออร์ “ér” แต่ละประเภทโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา หาค่าความถี่และร้อยละ

5.3 วิเคราะห์ระดับความผิดพลาดในการออกเสียงคำที่พ้องกับเสียงเออร์ “ér” ของนักศึกษาแต่ละกลุ่มโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การแปลความหมายของระดับความผิดพลาด ดังนี้ บุญชม ศรีสะอาด (Srisa-ard, 2013)

คะแนนเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง ระดับความผิดพลาดมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง ระดับความผิดพลาดมาก

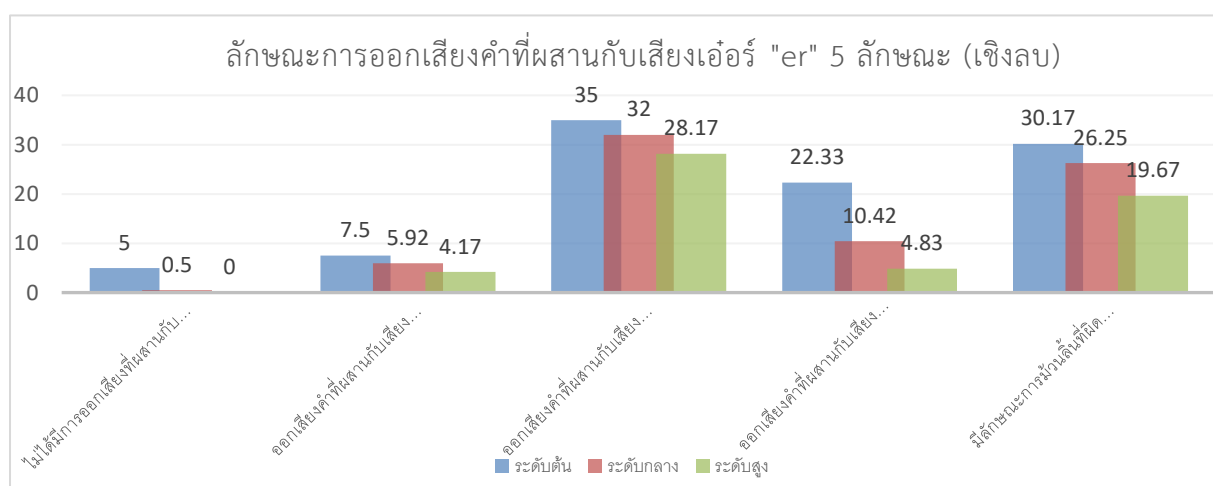
คะแนนเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ระดับความผิดพลาดปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง ระดับความผิดพลาดน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง ระดับความผิดพลาดน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

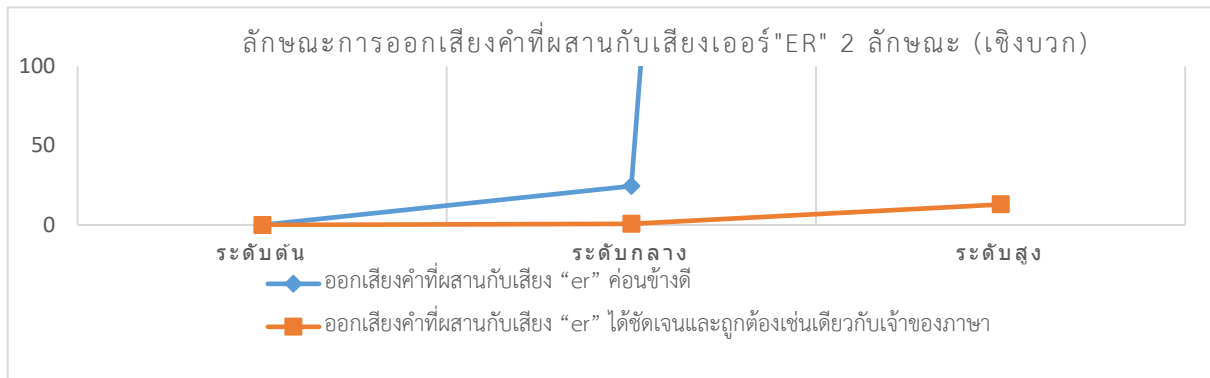
1. ลักษณะการออกเสียงคำที่พ้องกับเสียงเออร์ “er” แต่ละลักษณะ ของแต่ละกลุ่มผู้เรียน

ภาพที่ 2 แสดงร้อยละของลักษณะการออกเสียงคำที่พ้องกับเสียงเออร์ “ér” 5 ลักษณะ (เชิงลบ) 3 ระดับ ระดับละ 20 คน

จากภาพที่ 2 พบว่า ผู้เรียน 3 ระดับมีความผิดพลาดในการออกเสียง ดังนี้ กลุ่มระดับต้นมีความผิดพลาดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือ กลุ่มระดับกลางคิดเป็น ร้อยละ 75.08 และกลุ่มระดับสูงมีความผิดพลาดน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.83 เกินร้อยละ 35 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ภาพรวมลักษณะการออกเสียงคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” มีลักษณะความผิดพลาดเช่นเดียวกันทั้ง 3 ระดับ คือ ลักษณะที่ 3 ผู้เรียนออกเสียงคำที่ผสมกับเสียง “er” ยาวเกินไป จนได้ยินเป็น 2 พยางค์ คือ กลุ่มระดับต้น คิดเป็นร้อยละ 35 กลุ่มระดับกลาง คิดเป็นร้อยละ 32 กลุ่มระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 28.17

ภาพที่ 3 แสดงร้อยละของลักษณะการออกเสียงคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” 2 ลักษณะ (เชิงบวก) 3 ระดับ ระดับละ 20 คน

จากภาพที่ 3 ภาพรวมเชิงบวกของการออกเสียงคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” ลักษณะที่ 6 ผู้เรียนออกเสียงคำที่ผสมกับเสียง “er” ค่อนข้างดีและลักษณะที่ 7 ผู้เรียนออกเสียงคำที่ผสมกับเสียง “er” ได้ชัดเจนและถูกต้องเช่นเดียวกับเจ้าของภาษา แต่ละกลุ่มผู้เรียนมีลักษณะการออกเสียงที่เป็นไปในทางที่ดี เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ กลุ่มระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 43.17 กลุ่มระดับกลาง คิดเป็นร้อยละ 24.92 และกลุ่มระดับต้น คิดเป็นร้อยละ 0.00

2. ความผิดพลาดของการออกเสียงคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” แต่ละประเภท

ตารางที่ 1 แสดงความถี่/ร้อยละความผิดพลาดของการออกเสียงคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” ของแต่ละประเภท 3 ระดับระดับละ 20 คน

กลุ่ม/ประเภท	ประเภทที่ 1	ประเภทที่ 2	ประเภทที่ 3	ประเภทที่ 4	ประเภทที่ 5	ประเภทที่ 6
กลุ่มระดับต้น	49	80	64	97	69	83
กลุ่มระดับกลาง	52	75	61	80	71	72
กลุ่มระดับสูง	47	60	57	63	47	68
ความถี่รวม	148	215	182	240	187	223
คิดเป็นร้อยละ	12.33	17.52	15.17	20.00	15.58	18.58

จากตารางที่ 1 พบว่า ความผิดพลาดในการออกเสียงคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” ทั้ง 6 ประเภทของผู้เรียนทั้ง 3 ระดับ พบว่าภาพรวมแต่ละประเภทไม่เกินร้อยละ 25 เรียงลำดับประเภทที่ผิดพลาดจากมากไปน้อย ดังนี้ ประเภทที่ 4 กรณีที่พยางค์ออกเสียงสระ -i (ออกเสียงอี) คิดเป็นร้อยละ 20.00 ประเภทที่ 6 กรณีที่พยางค์ออกเสียงนาสิกหลัง คิดเป็นร้อยละ 18.58 ประเภทที่ 2 กรณีที่สระเป็น i และ ü คิดเป็นร้อยละ 17.52 ประเภทที่ 5 กรณีที่พยางค์ออกเสียงนาสิกหน้า คิดเป็นร้อยละ 15.58 ประเภทที่ 3 กรณีที่ท้ายสระผสมที่ลงท้ายตัว i คิดเป็นร้อยละ 15.17 และ ประเภทที่ 1 กรณีที่สระหรือสระลงท้ายเป็น a, o, e, u คิดเป็นร้อยละ 12.33 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ระดับความผิดพลาดการออกเสียงคำที่พ้องกับเสียงเออร์ “ér” ของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

ตารางที่ 2 แสดงระดับความผิดพลาดการออกเสียงคำที่พ้องกับเสียงเออร์ “ér” ของผู้เรียนทั้ง 3 กลุ่มจากการประเมินของกรรมการ 3 คน

กลุ่มผู้เรียน	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>	แปลผล
กลุ่มระดับต้น	5.00	0.00	มากที่สุด
กลุ่มระดับกลาง	4.67	0.58	มากที่สุด
กลุ่มระดับสูง	2.00	0.00	น้อย

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มระดับต้นและระดับกลางมีความผิดพลาดในการออกเสียงคำที่มีเสียง “ér” อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 5.00, *S.D.* = 0.00) และ ($\bar{X}$ = 4.67, *S.D.* = 0.58) ตามลำดับ ขณะที่กลุ่มระดับสูงมีความผิดพลาดในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 2.00, *S.D.* = 0.00)

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยมีดังนี้

1. ลักษณะความผิดพลาดในการออกเสียงคำที่พ้องกับเสียงเออร์ “er” ของนักศึกษาทั้ง 3 กลุ่มเรียน คือ
 - 1.1 ลักษณะความผิดพลาดในการออกเสียง คือกลุ่มผู้เรียนระดับต้นคิดเป็นร้อยละ 100 ระดับกลางคิดเป็นร้อยละ 75.08 และระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 56.83
 - 1.2 ความผิดพลาดในการออกเสียงคำที่พ้องกับเสียงเออร์ “ér” ทั้ง 6 ประเภท 3 กลุ่มผู้เรียน ภาพรวมแต่ละประเภทไม่เกินร้อยละ 25
 - 1.3) กลุ่มผู้เรียนระดับต้นและระดับกลางมีความผิดพลาดในการออกเสียงมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 5.00 และ 4.67 ตามลำดับ
2. ข้อเสนอแนะทางแก้ไขความผิดพลาดในการออกเสียง คือ
 - 2.1 ปัญหาจากผู้เรียน ได้แก่ (1) การฝึกการออกเสียงบ่อย ๆ ดูสื่อเสียงต้นฉบับจากเจ้าของภาษา หรือแอปพลิเคชันที่มีการออกเสียงภาษาจีนกลางที่ถูกต้อง (2) การฝึกการวางตำแหน่งลิ้นและการเปิดปาก (3) การฝึกเป็นกลุ่ม (4) การฝึกในชั้นเรียน
 - 2.2 ด้านผู้สอน ควรศึกษาหาความรู้และฝึกฝนภาษาจีนสำเนียงมาตรฐาน
 - 2.3 ด้านตำราเรียน ควรเลือกสรรตำราที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานเป็นที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่น่าเชื่อถือ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาตามกรอบแนวคิดวิจัยข้างต้นสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัญหาการออกเสียงคำที่พ้องกับเสียงเออร์ “ér” ในภาษาจีนกลาง
 - 1.1 ลักษณะการออกเสียงคำที่พ้องกับเสียง “er” แบ่งออกเป็น 7 ลักษณะ โดยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักศึกษาโดยกลุ่มตามความสามารถทางด้านภาษาจีน ทั้งหมด 60 คน พบว่า นักศึกษามีข้อผิดพลาดในการออกเสียง 5 ลักษณะ(เชิงลบ) โดยเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ กลุ่มระดับต้นผิดพลาดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 ระดับกลางคิดเป็นร้อยละ 75.08 และระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 56.83 เกินร้อยละ 35 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จะเห็นได้ว่า เนื่องจากความสามารถและประสบการณ์ของผู้เรียนแต่ละระดับไม่เท่ากัน ถึงแม้ว่าจะอยู่ระดับเดียวกันก็ตาม โดยเฉพาะผู้เรียนระดับต้น และระดับกลางอาจพบคำเหล่านี้จากหนังสือ ตำราภาษาจีนซึ่งมีไม่มากนัก หรือจากการสื่อสารด้วยภาษาจีนก็มีน้อย จึงทำให้ผู้เรียนไม่

สามารถออกเสียงได้อย่างถูกต้อง ดังที่ (Zhao & Mao, 2010) ระบุว่า เสียงบางเสียงที่ไม่มีในภาษาแม่ของผู้เรียน หรือเสียงที่ผู้เรียนเข้าใจผิดว่าใช้วิธีและจุดกำเนิดเสียงเหมือนในภาษาแม่ ทั้งที่แท้จริงแล้วแตกต่างกัน ถือเป็นอุปสรรคสำคัญในการเรียนรู้ นอกจากนี้ เสียงที่มีจุดกำเนิดเดียวกันแต่ใช้วิธีการออกเสียงต่างกัน หรือออกเสียงเหมือนกันแต่มีจุดกำเนิดต่างกัน ก็เป็นสาเหตุของความสับสนและจำเป็นต้องฝึกฝนอย่างจริงจังสำหรับผู้เรียนชาวไทย มักได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่ (ภาษาไทย) ซึ่งนำไปสู่การถ่ายโอนทางลบ ส่งผลให้เกิดการออกเสียงผิด หรือออกเสียงด้วยสำเนียงไทยในคำภาษาจีน ทำให้ความหมายที่ต้องการสื่อคลาดเคลื่อนได้ **มาลิน หัตถกิจธাত্রี** (Hattakittatree, 2022) กล่าวว่า หลายปีมานี้ผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยจำนวนไม่น้อยต้องประสบปัญหาการใช้เสียงเออร์ “ér” ทำพยัญชนะ นอกจากความยากในการออกเสียงเออร์ “ér” ทำพยัญชนะ ซึ่งเป็นเสียงที่ไม่มีในภาษาไทยแล้ว ยังมีหลักเกณฑ์การออกเสียงเออร์ “ér” ทำพยัญชนะ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงของเสียงค่อนข้างซับซ้อน ทำให้ผู้เรียนออกเสียงผิดและก่อให้เกิดความสับสนในการใช้งาน ประกอบกับจำนวนคำศัพท์ที่ใช้เสียงเออร์ “ér” ทำพยัญชนะก็ยังมีจำนวนที่ชัดเจน ตลอดจนตำราที่ใช้ในประเทศไทยก็ยังคงมีการเรียบเรียงในเรื่องนี้ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน จนทำให้เกิดการสื่อสารที่ผิดพลาดและคลาดเคลื่อนไปจากวัตถุประสงค์ที่ต้องการของผู้ใช้งานชาวไทย เมื่อการใช้เสียงเออร์ “ér” ทำพยัญชนะมีความสำคัญต่อการสื่อสารเช่นนี้แล้ว การเรียนการสอนการใช้เสียงเออร์ “ér” ทำพยัญชนะที่ได้มาตรฐานและถูกต้องตามหลักเกณฑ์จึงจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน เพื่อนำไปใช้ในการสื่อสารในอนาคตโดยไม่เกิดข้อผิดพลาด ฉะนั้น การใช้เสียงเออร์ “ér” ทำพยัญชนะจึงเริ่มมีผู้ให้ความสนใจศึกษาเรื่องนี้อย่างจริงจังมากขึ้น

จากประสบการณ์ของผู้วิจัยในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในหลักสูตรภาษาจีนธุรกิจ พบว่า คำศัพท์บางคำในบางตำรามีการเติมเสียง “儿 เออร์” ขณะที่บางคำหรือตำราไม่มีการเติม หรือแม้แต่ภายในตำราเดียวกัน บางบทเรียนก็มีการเติมเสียงเออร์ ขณะที่บางบทไม่มี ซึ่งอาจทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนในการใช้ภาษาจีนอย่างถูกต้องตามบริบทมาตรฐาน เช่น ตำรา 《发展汉语—初级汉语（上）》 ในบทที่ 14 หน้า 139 “上课的时候李老师说这件事” บทที่ 15 หน้า 150 “现在，艾丽斯还不知道这件事儿” บทที่ 18 หน้า 252 “对不起，今晚我有事儿” เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ (Meng, 2014) ระบุว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผิดพลาดในการออกเสียงคำที่ผสมกับเสียง “er” ของผู้เรียนภาษาจีนเป็นภาษาที่สอง ได้แก่ (1) ความซับซ้อนของการออกเสียง ทำให้ผู้เรียนมักหลีกเลี่ยงการใช้เสียงนี้ (2) ความไม่เสถียรของเนื้อหาในตำราเรียน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้

ภาพรวมลักษณะการออกเสียงคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” ซึ่งมี 6 ประเภท แต่ละประเภท มีลักษณะการออกเสียงผิดพลาดเช่นเดียวกันทั้ง 3 ระดับ คือ ลักษณะที่ 3 ผู้เรียนออกเสียงคำที่ผสมกับเสียง “er” ยาวเกินไป จนได้ยินเป็น 2 พยางค์ เช่น “块儿 kuàir” อ่านออกเสียงเป็น “块儿 kuài ér” เนื่องจากลักษณะการออกเสียงสระม้วนลิ้น “er” ไม่มีในภาษาไทย (Fang, 2017) และคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” นับว่าเป็นปรากฏการณ์พิเศษอย่างหนึ่งในด้านการเปลี่ยนเสียงของระบบเสียงภาษาจีนกลาง ซึ่งมีความยากและมีกฎเกณฑ์ วิธีการออกเสียงที่ค่อนข้างซับซ้อน (Mao, 2008) อีกประการหนึ่งภาษาจีนสำเนียงท้องถิ่น เช่น ภาษาจีนสำเนียงปักกิ่ง (北京方言) ภาษาจีนสำเนียงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (东北方言) หรือภาษาท้องถิ่นในพื้นที่ภาคเหนือของจีน (北方土语) มีคำศัพท์จำนวนมากจัดอยู่ในประเภทผสมกับเสียงเออร์ “er” หรือไม่ก็ได้ (可加可不加) ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้เรียนชาวไทยมักเกิดความสับสนว่าคำนี้ควรเติมหรือไม่ และเกิดปัญหาการออกเสียงคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” อยู่บ่อยครั้ง จากการศึกษาของ Song (2018) ได้สรุปข้อผิดพลาดในการออกเสียงม้วนลิ้น (卷舌音) ของผู้เรียนชาวไทยไว้ 3 ประการ ได้แก่ 1) ม้วนลิ้นผิดตำแหน่ง 2) รูปปากกว้างเกินไป และ 3) การออกเสียงไม่เป็นธรรมชาติ

ภาพรวมเชิงบวกของการออกเสียงคำที่พาดกับเสียงเออร์ “ér” พบว่า ลักษณะที่ 6 คือ ผู้เรียนสามารถออกเสียงได้ค่อนข้างดี และลักษณะที่ 7 คือ ผู้เรียนออกเสียงได้ชัดเจนและถูกต้องใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา โดยเรียงลำดับความสามารถจากมากไปน้อย ได้แก่ กลุ่มระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 43.17 ระดับกลางคิดเป็นร้อยละ 24.92 และระดับต้นคิดเป็นร้อยละ 0.00 อาจเนื่องด้วยกลุ่มผู้เรียนระดับสูงมีความสามารถและประสบการณ์ทางภาษาจีนสูงกว่า (ระดับ HSK 4-6) ซึ่งมีคลังคำศัพท์จำนวนมาก โดยเฉพาะคำที่พาดกับเสียงเออร์ “ér” ที่ปรากฏอยู่ในข้อสอบ HSK จำนวนไม่น้อย ทั้งนี้จากกล่าวสรุปได้ว่า (1) ผู้เรียนกลุ่มนี้พบเห็นคำเหล่านี้เป็นประจำ จึงรู้ว่าควรออกเสียงพาดด้วยเออร์ “er” อย่างไร (2) มีความสามารถในการสื่อสารกับเจ้าของภาษาอย่างคล่องแคล่ว จึงสามารถเลียนแบบเสียงและการออกเสียงได้แม่นยำยิ่งขึ้น

1.2 ระดับความผิดพลาดการออกเสียงคำที่พาดกับเสียงเออร์ “er” ของผู้เรียนทั้ง 3 กลุ่ม จากการประเมินของกรรมการ 3 คน พบว่า ภาพรวมกลุ่มระดับต้นและระดับกลางมีความผิดพลาดในการออกเสียงคำที่มีเสียง “er” อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 5.00, $S.D.$ = 0.00) และ ($\bar{X}$ = 4.67, $S.D.$ = 0.58) ตามลำดับ ขณะที่กลุ่มระดับสูงมีความผิดพลาดในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 2.00, $S.D.$ = 0.00) ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากการศึกษาวิจัยในปัจจุบัน พบว่ามีการนำเทคนิค sound spectrum (音谱技术) มาใช้ในการทดสอบระดับการม้วนลิ้นของผู้พูดอย่างแพร่หลาย (Wang & He, 1985) เนื่องจากเป็นวิธีที่ผ่านการทดลองใช้มาแล้วในหลากหลายบริบท อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการพัฒนาเครื่องมือเฉพาะทางที่ใช้ประเมินการออกเสียงคำที่พาดกับเสียงเออร์ “ér” โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ประเมิน โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาจีนและอาจารย์เจ้าของภาษาจำนวน 3 ท่านที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดเป็นคณะกรรมการประเมิน ด้วยแบบประเมินลักษณะและระดับการออกเสียง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเฉพาะสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ พร้อมทั้งใช้แอปพลิเคชัน Voice Memos ในการบันทึกเสียงของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำข้อมูลมาใช้วิเคราะห์ลักษณะและระดับความผิดพลาดได้อย่างละเอียดและยังเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสามารถตรวจสอบซ้ำเพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูลได้อีกด้วย จากผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ระดับความผิดพลาดที่ตรวจพบสอดคล้องกับลักษณะและประเภทของความผิดพลาดในการออกเสียงคำที่พาดกับเสียงเออร์ “ér” ตามที่ได้กำหนดไว้ในกรอบการวิจัย แสดงให้เห็นว่า เครื่องมือที่ใช้ประเมินระดับความผิดพลาดการออกเสียงคำที่พาดกับเสียงเออร์ “ér” ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถนำมาใช้ได้เป็นอย่างดี

2. ข้อเสนอแนะทางแก้ไขความผิดพลาดในการออกเสียงคำที่พาดกับเสียงเออร์ “ér” ในภาษาจีนกลาง

2.1 ปัญหาจากผู้เรียน ความยากในการออกเสียง “er” ปกติการออกเสียง “er” ถ้านำไปพาดกับสระต่างๆ เมื่ออ่านรวบเสียงหรือเปลี่ยนเสียงยิ่งทำให้เกิดความยากขึ้นไปอีก เช่น เสียงสัมผัสของสระที่ปลายเสียง (韵尾) ลงท้ายด้วย ng เมื่อพาดกับเสียง “er” ท้องสระในพยางค์นั้น (韵腹) จะเปลี่ยนเป็นเสียงสระนาสิก (鼻化元音) และรูปปากจะมีการม้วนลิ้นขึ้นในเวลาเดียวกัน ซึ่งยากสำหรับผู้เรียนชาวไทยในการออกเสียง

แนวทางแก้ไข 1) การฝึกการออกเสียงม้วนลิ้น ขั้นตอนแรกผู้เรียนสามารถใช้คำที่ออกเสียงม้วนลิ้น “er” ในการฝึกฝนก่อน เช่น 二 èr 、儿 ér 、耳 ěr เป็นต้น หลักจากฝึกฝนการม้วนลิ้นจนเชี่ยวชาญแล้ว การฝึกขั้นต่อไปคือการพาดกับคำศัพท์ ยกตัวอย่าง คำว่า 花儿 huār การฝึกขั้นแรก การออกเสียงควรช้าลงแบบเจตนาอ่านสองพยางค์อย่างชัดเจน (hua+er) หลังจากมีความเชี่ยวชาญและสามารถจำตำแหน่งการม้วนลิ้นที่ถูกต้องได้แล้ว ค่อยๆ ฝึกพาดพยางค์เสียงเข้ากันโดยให้ “hua” พาดกับ “er” แล้วเร่งจังหวะให้เร็วขึ้น ออกเสียงเป็นพยางค์เสียงเดียวอย่างเป็นธรรมชาติ โดยเปลี่ยนจาก “huer” เป็น “huar” ทั้งนี้ผู้เรียนควรฝึกออกเสียงคำที่พาดกับเสียง “er” จากแหล่งเสียงที่ถูกต้อง เช่น ไฟล์เสียงจากแบบเรียน

ภาษาจีน คลิปเสียงเจ้าของภาษา หรือแอปพลิเคชันที่ให้เสียงตัวอย่างภาษาจีนมาตรฐาน 2) การฝึกท่าทางของลิ้นและปาก ให้ผู้เรียนฝึกท่าทางการม้วนลิ้นและการจัดตำแหน่งปากขณะออกเสียง "er" โดยการใช้ภาพหรือวิดีโอแสดงตำแหน่งลิ้นและการเปิดปากให้ชัดเจน 3) การฝึกเป็นกลุ่ม ให้ผู้เรียนฝึกออกเสียงเป็นกลุ่ม เพื่อช่วยเสริมสร้างบรรยากาศที่ไม่กดดันและเพิ่มความมั่นใจในการออกเสียง 4) การฝึกในชั้นเรียน เพื่อให้การฝึกฝนมีประสิทธิภาพ ผู้สอนอาจใช้วิธี “หนึ่งฟัง สองเลียนแบบ สามอ่านออกเสียง” (一听二仿三读) โดยแบ่งเป็นขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่หนึ่ง “ฟังเสียง er” ผู้สอนสามารถใช้วิธีการฟังเสียงเปรียบเทียบ (对比发音的方法) เพื่อให้ผู้เรียนได้ยินความแตกต่างระหว่างคำที่มีการผสมกับเสียง “er” และคำปกติ การฟังซ้ำหลายครั้งจะช่วยเพิ่มทักษะการจำแนกเสียงอย่างแม่นยำมากยิ่งขึ้น ขั้นตอนที่สอง “ฝึกเลียนเสียง” ผู้เรียนสามารถฝึกเลียนแบบเสียงตามคำแนะนำของผู้สอน โดยอาจใช้การเลียนเสียงแบบง่ายคือเริ่มจากคำศัพท์พยางค์เดียวต่อเนื่องไปหลายพยางค์ จนถึงโครงสร้างประโยค ทั้งนี้ควรพิจารณาเลือกใช้คำ หรือประโยคที่เหมาะสมกับลักษณะและระดับของผู้เรียนแต่ละระดับ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถควบคุมเสียงได้ถูกต้องยิ่งขึ้น ขั้นตอนที่สาม “ฝึกอ่านออกเสียง” ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนควรฝึกอ่านคำศัพท์ที่ผสมเสียง “er” ซ้ำ ๆ โดยผ่านบทเรียนหรือสื่อประกอบที่หลากหลาย เพื่อเสริมสร้างความคุ้นเคยและแม่นยำในการออกเสียง ทั้งนี้ผู้สอนควรให้คำแนะนำที่เป็นทฤษฎีการออกเสียงที่ถูกต้องและฝึกฝนร่วมกับผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ เช่น การออกเสียงในลักษณะที่ 3 ผู้เรียนออกเสียงคำที่ผสมกับเสียง “er” ยาวเกินไป จนได้ยินเป็น 2 พยางค์ ควรให้ผู้เรียนฝึกลดเสียงพยางค์หลังก่อน ขณะที่ออกเสียงพยางค์ที่ผสมกับเสียง “er” ให้ม้วนลิ้นขึ้นโดยไม่ต้องออกเต็มเสียงในพยางค์นั้น ๆ

2.2 ด้านผู้สอน เนื่องจากครูภาษาจีนชาวไทยยังขาดความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีการออกเสียงพยางค์ที่ผสมกับเสียง “er” หรือไม่สามารถอธิบายวิธีการม้วนลิ้น ตำแหน่งในการออกเสียงได้อย่างชัดเจน อาจทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจและไม่สามารถฝึกฝนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการแก้ไข ผู้สอนควรศึกษาหาความรู้และฝึกฝนภาษาจีนสำเนียงมาตรฐาน (汉语普通话) และขณะที่ผู้สอนจัดการเรียนการสอนควรหาโอกาสให้ผู้เรียนได้สื่อสารกับเจ้าของภาษา โดยที่เน้นการออกเสียงคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “er” อย่างสม่ำเสมอ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความหมายและความสำคัญในการออกเสียง กล่าวคือ ยิ่งออกเสียงได้ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา ยิ่งทำให้การสื่อสารราบรื่นและไร้อุปสรรคในการสื่อสารมากขึ้น

2.3 ข้อจำกัดด้านตำราเรียนภาษาจีนในปัจจุบันยังคงขาดความเสถียร เช่น ด้านคำศัพท์บางคำเป็นคำที่จำเป็นที่ต้องเติม “儿” (必加儿化) แต่พบว่าเติมเพียงบางคำ บางคำก็ไม่เติม ซึ่งสร้างความสับสนอย่างมากในการใช้สื่อสาร

แนวทางการแก้ไข ควรเลือกสรรตำราที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่น่าเชื่อถือ เช่น 教育部中外语言交流合作中心 (Center for Language Education and Cooperation) หรือ การเลือกใช้สื่อโซเชียลมีเดียจากเจ้าของภาษา เช่น 微信 (Wechat) 抖音 (TikTok) 爱奇艺 (IQIY) หรือคลิปเสียงที่เน้นการใช้ “儿化音” ในบริบทต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและใช้เสียงนี้ได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะในการนำงานวิจัยไปใช้

1. ควรศึกษาพื้นฐานของกลุ่มผู้เรียนในการออกเสียงคำที่ผสมกับเสียงเออร์ “ér” และทดสอบเบื้องต้นโดยอาจเลือกใช้ชุดคำที่ผู้วิจัยได้เลือกทดลองและบันทึกไว้ว่า คำใดผิดพลาดมากใช้วิธีการฝึกฝนบ่อย ๆ อย่างสม่ำเสมอ กับเพื่อน ๆ ที่ผ่านการออกเสียงที่ถูกต้อง หรือกับครูผู้สอน
2. ควรเลือกสื่อดิจิทัล โซเชียลมีเดีย ปัญหาประดิษฐ์ เป็นต้น เพื่อนำมาใช้ประเมินประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการออกเสียงภาษาจีนด้านอื่น ๆ ได้แก่ การออกเสียง สระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์
3. การใช้เทคโนโลยีและแอปพลิเคชันในการฝึกฝนการออกเสียงก็เป็นอีกแนวทางที่สำคัญในการพัฒนา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และฝึกฝนด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมต่อไปในอนาคต

รายการอ้างอิง

- Beijing Municipal Language and Character Work Committee. (2005). *Guidance for Putonghua Proficiency Test (Beijing Edition)*. The Commercial Press. (In Chinese)
- Chen, C., & Li, Q. Y. (2008). Speech error marking and speech comparison: A discussion on the speech acquisition problems of Thai students. *Journal of Yunnan Normal University*, 2008(2), 82–87. <https://doi.org/10.16802/j.cnki.ynsddw.2008.02.020> (In Chinese)
- Chinese Language Institute. (1973). *Modern Chinese dictionary* (1st ed.). Commercial Press. (In Chinese)
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). HarperCollins.
- Ding, L. (2016). *The analysis of Thai students' acquisition on Chinese "Er" errors problem: A case study of Thai students studying in China* [Master's thesis, Tianjin Normal University]. (In Chinese)
- Dong, S. (2010). *New edition of the Beijing dialect dictionary*. The Commercial Press. (In Chinese)
- Fang, S. (2017). *Chinese pronunciation errors analysis and teaching methods of Thai students* [Master's thesis, Harbin Normal University]. (In Chinese)
- Hattakittatree, M. (2022). The problem of learning teaching about Chinese final consonant pronunciation /er/. *Journal of Humanities and Social Sciences, Phranakhon Rajabhat University*, 6(1), 78–93. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/husojournalpnru/article/view/257551> (In Thai)
- Huang, B., & Liao, X. (2007). *Modern Chinese* (4th ed.). Beijing Higher Education Press. (In Chinese)
- Jin, X., & Liu, G. (Eds.). (2011). *Illustrated textbook of Mandarin Chinese phonetics*. Beijing Language and Culture University Press. (In Chinese)
- Kong, F. R. (2012). *An analysis of the Chinese phonetic errors made by the Thailand university students and teaching strategy* [Master's thesis, Jilin University]. (In Chinese)
- Liang, R. (2009). The "Er Hua" errors of Thai students in learning Chinese. *Shanxi Education Higher Education Edition*, 121. (In Chinese)
- Likert, R. (1967). *The human organization: Its management and value*. McGraw-Hill.
- Lin, T., & Wang, L. J. (1992). *A course in phonetics*. Peking University Press. (In Chinese)
- Lu, Y. (2011). *Neutral tone and retroflex suffixation*. The Commercial Press. (In Chinese)

- Luo, C. (1949). *Introduction to Chinese phonology*. Peking University Press. (In Chinese)
- Mao, S. (2008). *Introduction to teaching Chinese as a foreign language*. Beijing Language and Culture University Press. (In Chinese)
- Meng, Y. (2014). *The problem of teaching "R-Pronounced" in initial stage of teaching Chinese as a second language* [Master's thesis, Jilin University]. (In Chinese)
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). *On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity* [Paper presentation]. Annual Meeting of the American Educational Research Association, New York, NY, United States.
<https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED121845.pdf>
- Song, M. (2018). *A study on the acquisition of rhyme in primary schools in Thailand* [Master's thesis, Tianjin Normal University]. (In Chinese)
- Srisa-ard, B. (2013). *Introduction to research* (9th ed.). Suweeriyasarn. (In Thai)
- Wang, L., & He, N. (1985). Discrimination experiments and phonetic analysis of erhua rhymes in Beijing. In T. Lin & L. Wang (Eds.), *Beijing phonetic experiments* (pp. 27–72). Beijing Language Learning Press. (In Chinese)
- Xu, Y. (2005). Problem of "Er Hua" in teaching Chinese as a foreign language. *Language Teaching and Linguistic Studies*, 69–75. (In Chinese)
- Zhao, J., & Mao, Y. (2010). *Key element of teaching Chinese as second language* (1st ed.). Peking University Press. (In Chinese)